

Özgür ruhların ateşi

ZUHAL
AYTOLUN

Romanlar, kentsel yenileme projesiyle birlikte yerlerinden edilme korkusuyla yaşıyor uzun zamandır...

Kentsel Dönüşüm Projesi sonucunda bir kültürün bir yaşam biçiminin yok olmasıyla karşılaşıyorlar.. Elbette yaşadıkları düzeni iyileştirmek ve yenilemek gerekiyor. Ancak sunulan projeye Romanlar, ya İstanbul'un farklı semtlerine dağılacak ya da göç etmek zorunda kalacaklar. Mayıs ayında sanatçıların, gönüllülerin ve halkın desteğiyle kurulan 40 Gün 40 Gece Platformu ile de sanatlarıyla seslerini duyurmaya çalışıyor Romanlar. Şimdilerde ise Fotoğraf Vakfı ile İstanbul Saydam Gösterileri ve Fotoğraf Derneği'nin Selanik Fotoğraf Müzesi ve Nooderlicht Fotoğraf Vakfı ortaklığıyla düzenlediği 'Ulus Foto Fest-İstanbul 07' kapsamında açılan 'Çingene Ateşi: İstanbul'da Romanlar' sergisi ile fotoğraf sanatçısı Timurtaş Onan ve Yunus Emre Aydın, Kağıthane, Kasımpaşa, Küçükbakkalköy, Dolapdere ve Sulukule'de çektikleri fotoğraflarla İstanbul'daki romanların kendilerine özgü yaşamlarını ve yıkımları gözler önüne seriyor.

1990'lı yıllardan bu yana İstanbul'da ve Anadolu'nun çeşitli yerlerindeki Roman mahallelerinde çekim yapmaya başlamış Onan. Romanların özgür ruhlarının yanı sıra müzikte olduğu gibi yaşamdaki doğaçlama tarzlarının cesurluğu yöneltmiş onu bu çekimlere. Onan, Romanları doğal halleriyle görüntülemeyi tercih

etmiş. Fotoğrafları herhangi kurgu olmadan, doğal ve doğaçlama halde sanatseverlere sunuluyor. "Bu ilginç kültürle izleyici arasında bir aracı rolü oynuyorum sadece, onlar kendilerini çok iyi ifade ediyorlar" diyor. 'Çingene Ateşi' Onan'ın Romanlar üzerine açtığı ilk sergi değil. Daha önce de 'Dolapdere Zamansız' ve 'Dışarıdakiler' adlı gösterileri Türkiye'de çeşitli etkinliklerde ve 2006 yılında Sofya'da Bulgaristan Kültür Bakanlığının katkılarıyla düzenlenen 'Life of Roma in Europe' adlı etkinlikte sanatseverlerle buluştu. Onan ve Aydın'ın çalışmaları, 30 Mayıs'ta 40 gün 40 gece Sulukule platformu kapsamında Karaköy Karai Galeri'de Seyit Ali Ak, Coşkun Aşar, Özgür Baykal, Kemal Cengizkan, Dora Günel, Mehmet Oflazoğlu, Mustafa Özunal, Fatih Pinar, Nikos Pılos, Yücel Tunca ile birlikte 'Sulukule, arda kalan' adlı karma sergide yer aldı.

İSTANBUL'DA ROMANLAR

Kentsel dönüşüm projesi başladığı sıralarda çalışmalarını Kağıthane ve Sulukule gibi yerlere ağırlık vererek sürdürmüş. Projeye tepki olarak genç fotoğrafçı Yunus Emre Aydın'la birlikte çalışmış. Çekimler süresince de pek çok farklılığı deneyimlemiş: "Çok hareketli bir yapıya sahip olmama rağmen onlara yetişebilmek çok güç, birçok şey aniden geliyor. Değişik heyecanlar yaşıyor her an. Alistığımız toplum yapısındaki şartlanışlıkların bir çoğu

geçerli değil. Yaşamdan büyük beklentiler yok, sadece an var. Günü kurtarmak için iyi müzik ve birlikte içilen birkaç kadeh yeterli." Tüm bunların yanı sıra da toplumda Romanlar için, çalışmayan, üretmeyen toplumsal yaşayış algısının da yanlışlığını görmüş Onan. Çalışkan ve üretken olduklarını söylüyor ve soruyor: "Dünya çapında önemli sanatçılar yetiştirmiş bir toplum nasıl üretken olmamakla suçlanabilir ki?"

Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında Kağıthane ve Küçükbakkalköy'de yıkımlar oldu. Sulukule'de yıkımlar henüz başlamamış olsa da diğer semtler gibi orada da çalışmalar başlayacak ve Dolapdere'deki Romanlar da yıllardır yaşamış oldukları bölgeden göç etmek zorunda kalacak. Onan, Kentsel Dönüşüm için şartların iyileştirilmesinden yana. Bin yıllık kültürü yıkarak, istenilen şekilde biçimlendirilemeyeceğini, bu tür çalışmaların masa başı kararlarla olamayacağını vurguluyor. Toplumun da tepkisel bir tavırla karşı duruşunu sergilemesi yönünde çağrı yapıyor. Onan, bu çalışmayla Romanlar'a uzaktan bakan gözlerle bu kültürü yaklaşıırken belki de Kentsel Dönüşüm Projesi'ne karşı gelişen tepkilerin toplumsal tavıra dönüşmesini sağlayabilecek.

Sergi, Tophane Tütün Deposu'nda 4 Temmuz'a dek görülebilir.

(Tütün Deposu, Lüleci Hendek cad.
Koltukçular çıkamaz No: 1 Tophane.
Tel: 0 212 243 71 87)